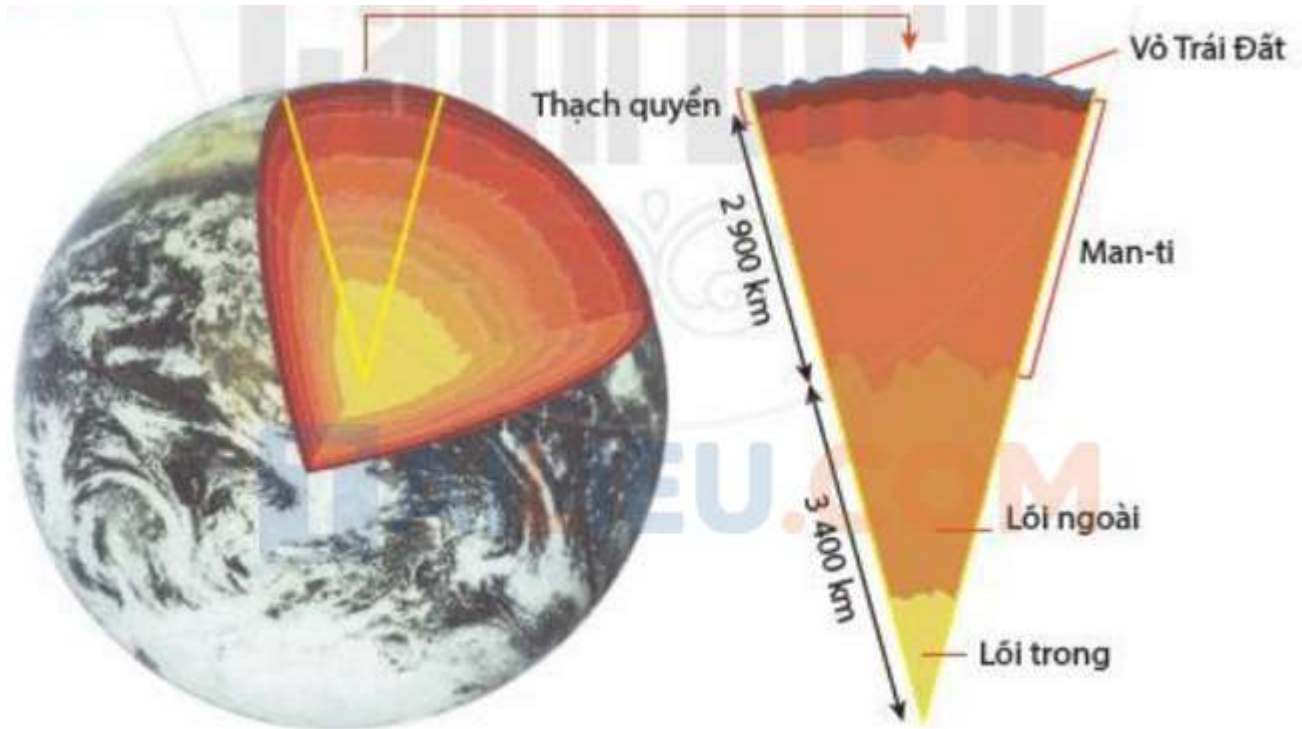

Bài 9: Cấu tạo của Trái Đất. Các mảng kiến tạo. Núi lửa và động đất

Trả lời câu hỏi giữa bài Địa 6 Bài 9 (Cánh diều)

Câu hỏi trang 137 Địa Lí lớp 6: Đọc thông tin và quan sát hình 9.1, hãy mô tả cấu tạo bên trong của Trái Đất.

Hình 9.1. Các lớp bên trong Trái Đất

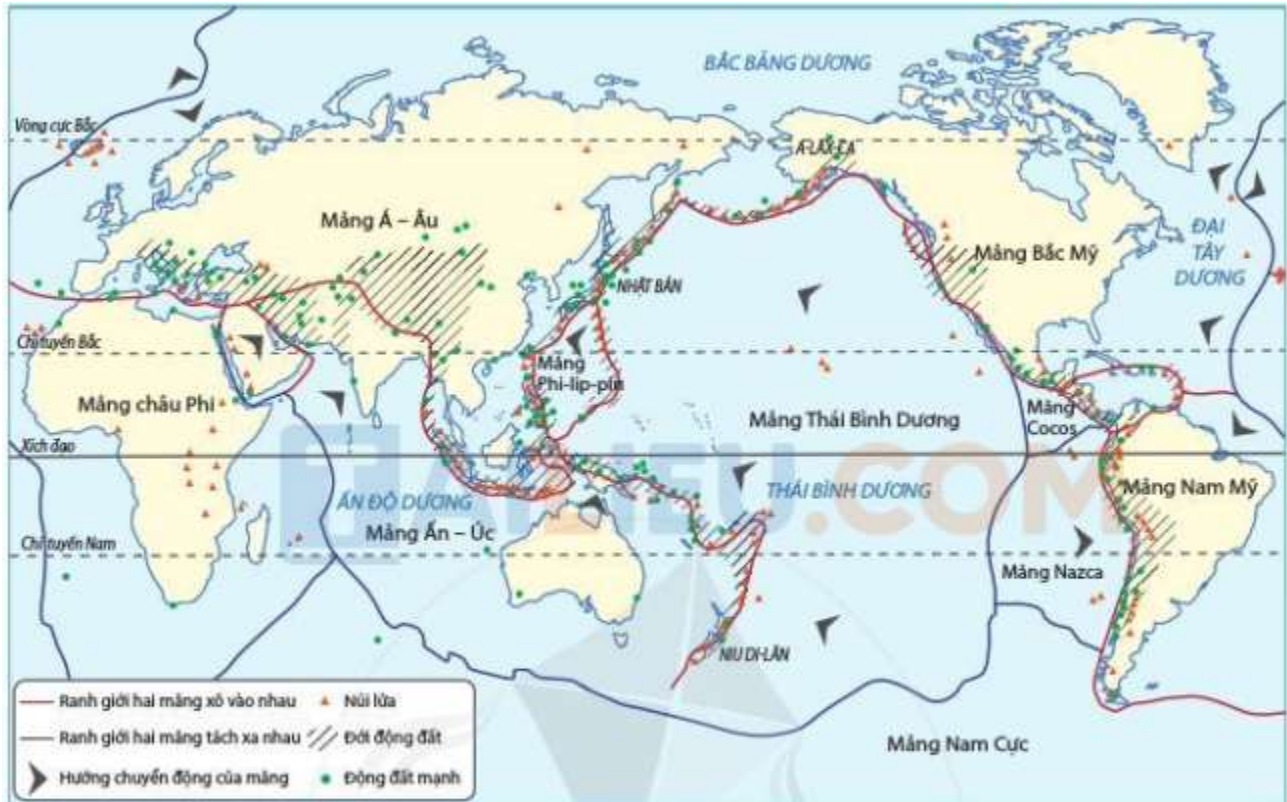
Lời giải:

Cấu tạo bên trong của Trái Đất gồm có 3 lớp: lớp vỏ, lớp Manti và lõi Trái Đất

- Lớp vỏ dày 5 - 10km đến khoảng 20km ở đại dương, và dày đến 70km ở khu vực có khối núi cao.
- Lớp Manti: dày đến 2900km bao bọc lõi và chiếm 70% khối lượng Trái Đất, vật chất chủ yếu sắt, ni-ken, si-lic, nhiệt độ từ 1300 độ đến trên 2000 độ.
- Lõi Trái Đất: là khối cầu có bán kính 3400km, chia thành 2 lớp (lõi trong rắn, lõi ngoài lỏng), nhiệt độ từ 4000 độ đến 5000 độ.

Câu hỏi trang 138 Địa Lí lớp 6: Quan sát hình 9.3 hãy:

- Xác định bảy mảng kiến tạo lớn trên Trái Đất.
- Xác định ranh giới của hai mảng tách xa nhau và cho biết những mảng nào tách xa nhau.

Hình 9.3. Lược đồ các mảng kiến tạo lớn và các vành đai núi lửa, động đất trên Trái Đất

Lời giải:

- Bảy mảng kiến tạo lớn trên Trái Đất là:

- + Mảng Á - Âu
- + Mảng châu Phi
- + Mảng Ấn - Úc
- + Mảng Nam Cực
- + Mảng Thái Bình Dương.
- + Mảng Bắc Mĩ

+ Mảng Nam Mỹ

- Ranh giới của hai mảng tách xa nhau là đường vẽ màu xanh

- Các mảng tách xa nhau là: Mảng châu Phi và mảng Ấn – Úc, mảng Thái Bình Dương với mảng Nam Cực, mảng Bắc Mỹ với mảng Á – Âu.

Câu hỏi 1 trang 139 Địa Lí lớp 6: Hãy xác định sự phân bố của "Vành đai lửa Thái Bình Dương" trên hình 9.3.

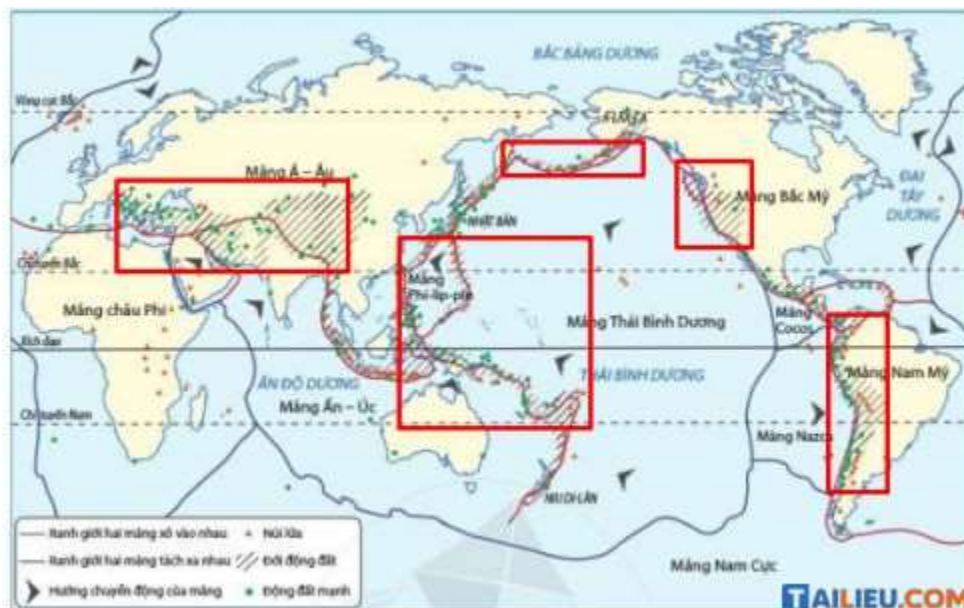
Lời giải:

"Vành đai lửa Thái Bình Dương" kéo dài từ Niu Di-Lân, qua Nhật Bản, A-lax-ca, trải suốt bờ Tây của Bắc Mỹ và Nam Mỹ; bao trọn Thái Bình Dương.

Câu hỏi 2 trang 139 Địa Lí lớp 6: Hãy xác định các đới động đất trên thế giới ở hình 9.3.

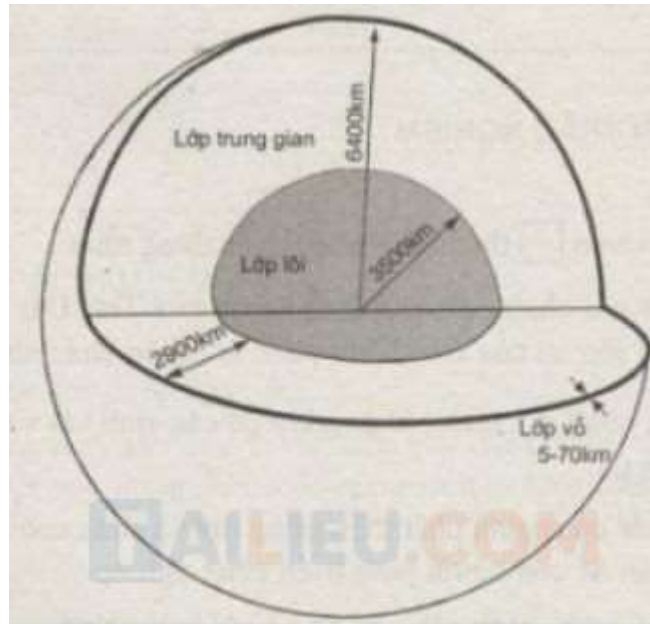
Lời giải:

Động đất thường phân bố ở nơi các mảng kiến tạo xô vào nhau (đường màu đỏ).

Giải luyện tập & vận dụng Bài 9 Địa lí 6 (Cánh diều)

Luyện tập và Vận dụng 1 trang 140 Địa Lí lớp 6: Hãy vẽ hình thể hiện cấu tạo của Trái Đất và mô tả ba lớp cấu tạo của Trái Đất trên hình đó.

Lời giải:

- Mô tả cấu tạo Trái Đất:

Cấu tạo Trái Đất gồm 3 lớp: lớp vỏ, lớp Manti và lõi Trái Đất

+ Lớp vỏ dày 5 - 10km đến khoảng 20km ở đại dương, và dày đến 70km ở khu vực có khối núi cao.

+ Lớp Manti: dày đến 2900km bao bọc lõi và chiếm 70% khối lượng Trái Đất, vật chất chủ yếu sắt, ni-ken, si-lic, nhiệt độ từ 1300 độ đến trên 2000 độ.

+ Lõi Trái Đất: là khối cầu có bán kính 3400km, chia thành 2 lớp (lõi trong rắn, lõi ngoài lỏng), nhiệt độ từ 4000 độ đến 5000 độ.

Luyện tập và Vận dụng 2 trang 140 Địa Lí lớp 6: Vì sao có tên gọi "vành đai lửa Thái Bình Dương"?

Lời giải:

- Tên gọi "vành đai lửa Thái Bình Dương" vì khu vực bao quanh Thái Bình Dương thường xuyên xảy ra động đất và phun trào núi lửa; có hình dạng giống vành móng ngựa và dài khoảng 40.000km.

- Khoảng 71% trận động đất có cường độ mạnh nhất thế giới diễn ra tại vành đai lửa; đó là một dãy liên tục các rãnh đại dương, vòng cung đảo, quần đảo, các dãy núi lửa và sự

chuyển động của các mảng kiến tạo. Nó còn có tên gọi khác là vành đai địa chấn Thái Bình Dương.

Luyện tập và Vận dụng 3 trang 140 Địa Lí lớp 6: Hãy tìm kiếm thông tin trả lời cho câu hỏi: Trước khi núi lửa hoạt động thường có những dấu hiệu nào?

Lời giải:

- Trước khi núi lửa phun trào thường có các hoạt động địa chấn như động đất và rung chấn.
- Các biểu hiện địa chấn rất phức tạp và thường khó diễn giải. Địa chấn càng mạnh thì khả năng núi lửa phun trào càng lớn. Địa chấn núi lửa thường có ba dạng chính: động đất chu kỳ ngắn, động đất chu kỳ dài, và rung chấn điều hòa.

Luyện tập và Vận dụng 4 trang 140 Địa Lí lớp 6: Giả sử em đang đi du lịch ở tỉnh Aichi (Nhật Bản). Em sẽ làm gì nếu:

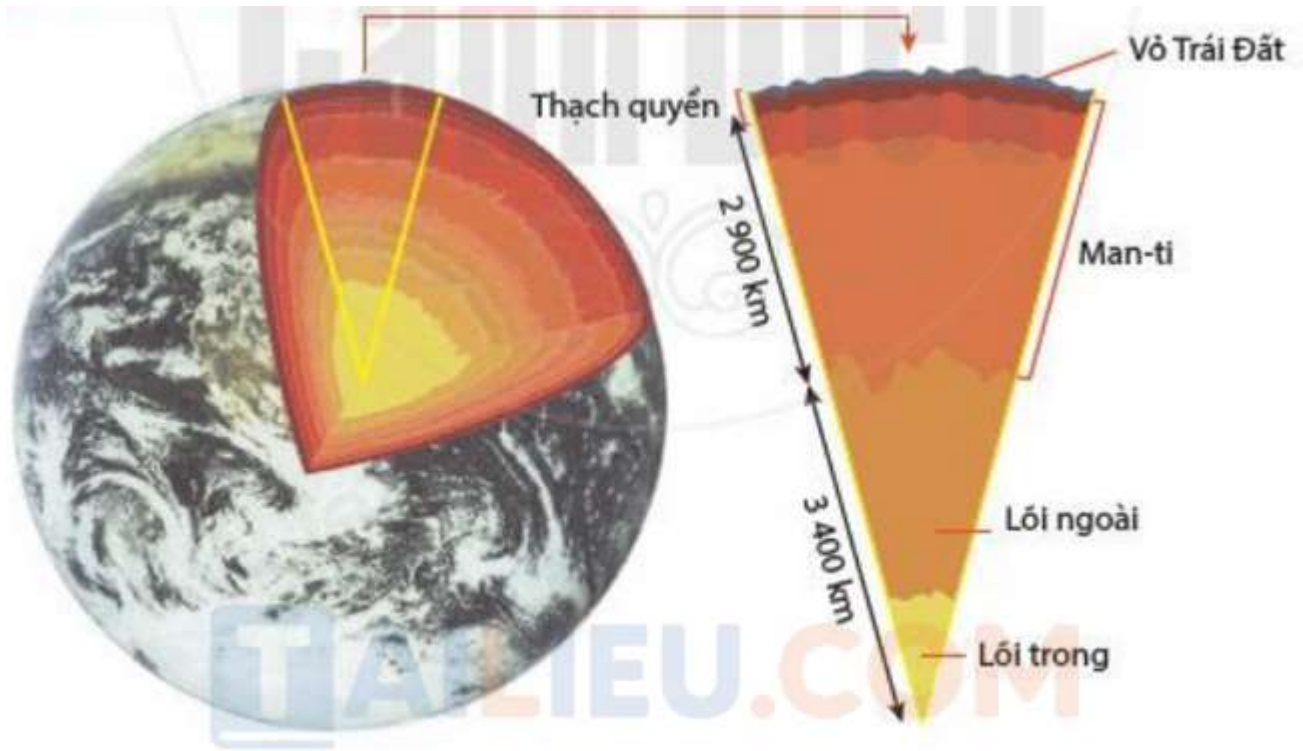
- Đang đi ngoài đường thì xảy ra động đất?
- Đang ở trong cửa hàng thì xảy ra động đất?
- Đang ở trong nhà hoặc khách sạn thì xảy ra động đất?

Lời giải:

- Đang đi ngoài đường thì chạy đến nơi đất trống, tránh xa những vật có thể rơi xuống.
- Đang ở trong cửa hàng thì tìm góc phòng để đứng, tránh cửa kính, che mặt và đầu bằng sách, báo...
- Đang ở trong nhà hoặc khách sạn thì nên chui xuống gầm bàn, gầm giường.

Lý thuyết Địa lí lớp 6 Bài 9 (Cánh diều)

1. Cấu tạo của Trái Đất

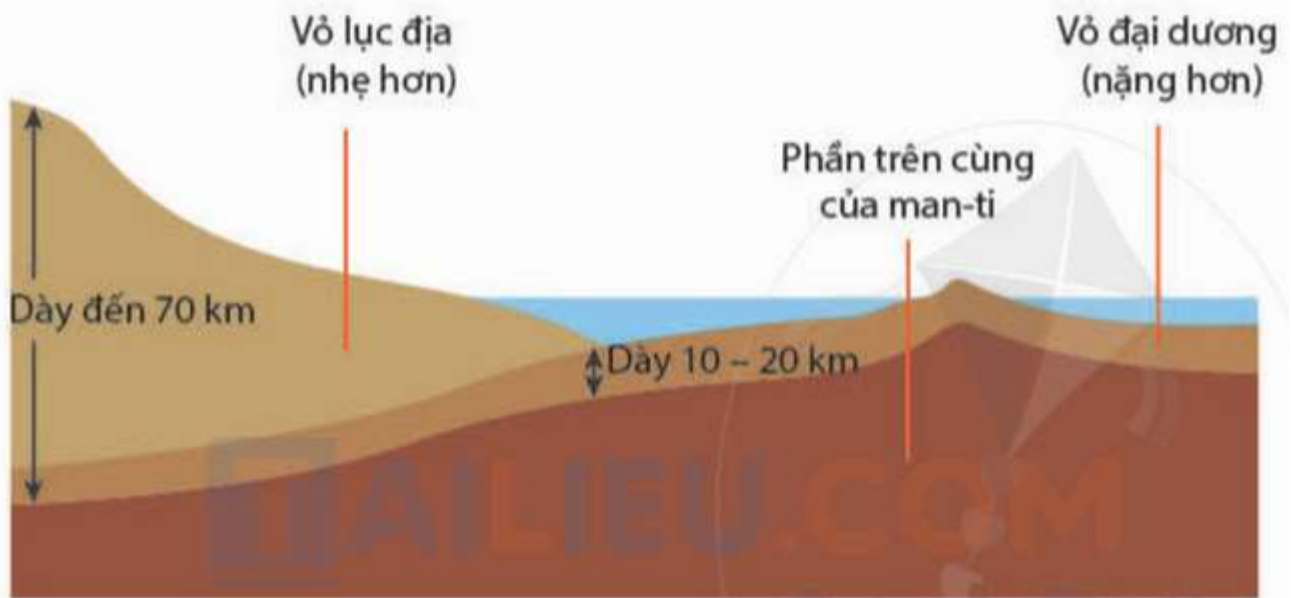
Hình 9.1. Các lớp bên trong Trái Đất

- Cấu tạo bên trong của Trái Đất gồm có 3 lớp: Lớp vỏ, lớp giữa và lõi Trái Đất.

+ *Lớp vỏ* dày 5 - 10km đến khoảng 20km ở đại dương, và dày đến 70km ở khu vực có khối núi cao.

+ *Lớp man-ti* dày đến 2900km bao bọc lõi và chiếm 70% khối lượng Trái Đất, vật chất chủ yếu sắt, ni-ken và si-lic. Nhiệt độ từ 1300°C đến trên 2000°C.

+ *Lõi Trái Đất:* Là khối cầu có bán kính 3400km, chia thành 2 lớp (lõi trong rắn, lõi ngoài lỏng), nhiệt độ từ 4000°C đến 5000°C.

Hình 9.2. Sơ đồ vỏ Trái Đất

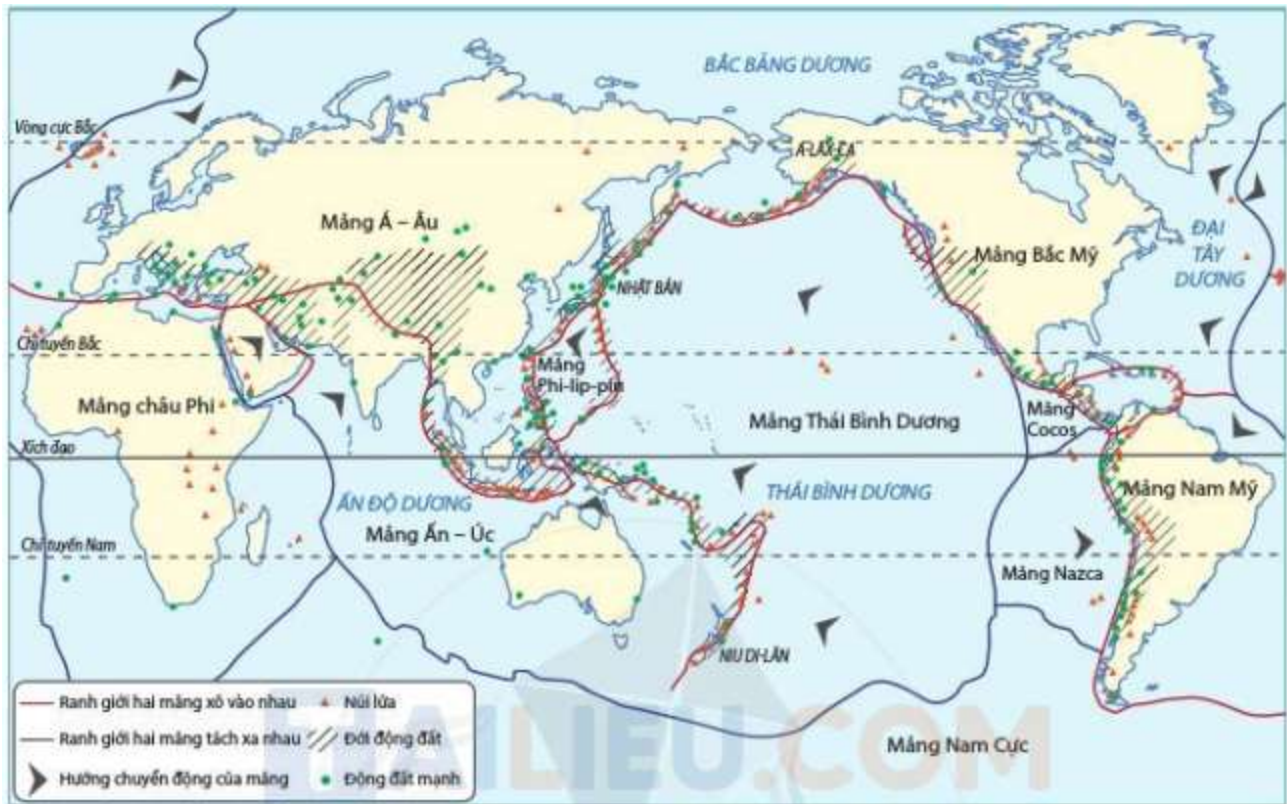
- Thạch quyển là lớp vỏ đá của Trái Đất, gồm có vỏ Trái Đất và phần trên cùng của man-ti. Thạch quyển dày khoảng 100 km.

- Vỏ Trái Đất được cấu tạo bởi các loại đá rắn

+ Đá trầm tích là các loại đá được hình thành do sự lắng đọng vật chất.

+ Đá macma là các loại đá được hình thành bởi đá nóng chảy từ dưới sâu trong lòng đất phun lên và đông cứng lại.

2. Các mảng kiến tạo

Hình 9.3. Lược đồ các mảng kiến tạo lớn và các vành đai núi lửa, động đất trên Trái Đất

- Thạch quyển được tách bởi các đứt gãy sâu thành các mảng, gọi là các mảng kiến tạo.

- Các mảng kiến tạo lớn trên Trái Đất: Mảng Bắc Mỹ, mảng Nam Mỹ, mảng Âu - Á, mảng châu Phi, mảng Nam Cực, mảng Ấn - Úc và mảng Thái Bình Dương.

- Đặc điểm: Các mảng kiến tạo không đứng im mà có thể tách xa nhau hoặc xô vào nhau.

3. Núi lửa và động đất

* Núi lửa

- Khái niệm: Là hiện tượng xảy ra ở nơi vỏ Trái Đất bị rạn nứt.

- Nguyên nhân: Do sự di chuyển của các mảng kiến tạo.

- Hệ quả

+ Tích cực: Phong cảnh núi lửa có giá trị du lịch, phát triển nông nghiệp, xây dựng các nhà máy điện địa nhiệt, khai thác nguồn nước khoáng nóng,...

+ Tiêu cực: Núi lửa phun trào gây nhiều thảm họa.

- *Phân bố*

+ Phần lớn núi lửa nằm dọc ven biển hoặc giữa đại dương.

+ Trên các đảo và ven bờ của Thái Bình Dương có nhiều núi lửa nhất thế giới, được gọi là “Vành đai lửa Thái Bình Dương”.

* **Động đất**

- *Khái niệm*: Là hiện tượng tự nhiên xảy ra đột ngột từ một điểm ở dưới sâu, trong lòng đất.

- *Nguyên nhân*: Chủ yếu là do tác động của những lực bên trong Trái Đất.

- *Hệ quả*

+ Ở vùng núi có thể gây ra hiện tượng đá lở, thậm chí tuyết lở.

+ Ở biển còn có thể gây ra sóng thần, tạo nên thảm họa kép động đất

-> Gây thiệt hại lớn về người và tài sản.

- *Phân bố*: Phần lớn động đất xảy ra dọc ranh giới các địa mảng.

- *Cách phòng tránh*

+ Dự báo các địa điểm và thời gian xảy ra động đất.

+ Thiết lập nhiều trạm nghiên cứu với những dụng cụ đo đạc chính xác.

